

Dosarul nr. 1ra-1292/22
1-19081281-01-1ra-23082022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte

Guzun Ion

judcători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Parfeni Oxana

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Cernicov Andrei în numele inculpatei Sidenko Eliza, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022, în cauza penală privindu-o pe

Sidenko Eliza XXXXX, născută la XXXXX, originară din mun. XXXXX, domiciliată în mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XXX, cu reședința în s. XXXXX, r-nul XXXXX.

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.03.2019-29.12.2021;

Instanța de apel: 26.01.2022-22.06.2022;

Instanța de recurs: 23.08.2022-13.06.2023.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 decembrie 2021, Sidenko Eliza a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, echivalentul a 35000 (treizeci și cinci mii) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că **Sidenko Eliza**, în perioada de timp de la 07 mai 2018, ora 20.00, până pe data de 08 mai 2018, ora 12.00, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin deteriorarea ușii, a pătruns

în garajul situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, de unde pe ascuns a sustras 2 șei, evaluate de către partea vătămată la prețul total de 8000 lei, 3 căpestre, evaluate de către partea vătămată la prețul total de 5500 lei, 2 cuțite pentru curățirea copitelor, evaluate de către partea vătămată la prețul total de 1000 lei și un clește de fierar, evaluat de către partea vătămată la prețul de 1000 lei, după care împreună cu bunurile sustrate a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i astfel părții vătămate Ursachi Reghina daune materiale în proporții considerabile în valoarea totală de 15500 lei.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu apel de către avocatul Andrei Cernicov în interesele inculpatei Sidenko Eliza XXXXX prin care a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei conform modului stabilit pentru prima instanță cu adoptarea unei decizii de achitare pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpată.

3.1 În motivarea apelului a invocat:

- fapta nu a fost comisă de către Sidenko Eliza, dar de o altă persoană, iar întreaga investigație penală nu era orientată spre stabilirea tuturor circumstanțelor cazului, ci din start se urmărea doar tragerea la răspundere a inculpatei din răzbunare, întrucât existau relații ostile dintre aceasta și Ursachi Reghina pe fundalul neînțelegerilor anterioare și concurenței din domeniul practicat;

- Ursachi Reghina la întrebările apărării a comunicat că Sidenko Eliza nu a fost niciodată în locul unde ea își păstra caii, și nici nu a văzut-o pe alături, bănuiește că acolo a fost un lucrător al doamnei Sidenko, nu crede că fapta a fost comisă de aceasta, ci îl bănuiește pe un lucrător al ei pe nume Alexandru, care a sunat-o pe prietena sa Tatiana și i-a recunoscut că ar fi comis fapta dată;

- instanța de fond, apreciind probatoriul acuzării prin audierea părții vătămate, în pofida răspunsurilor date, a decis nestingherit și arbitrar că aceasta reprezintă o probă care o incriminează nemijlocit pe Sidenko Eliza;

- martorul Chiriac Alexei a declarat că referitor la anunțul plasat pe portalul www.999.md a comunicat doar cu Obadă Nicolae, însă cu Sidenko Eliza nu a discutat nimic, astfel, referitor la anunțul plasat unde a fost pozat un căpăstru asemănător cu cel declarat ca fiind sustras de partea vătămată, nu a fost adusă nici o probă că Sidenko Eliza ar avea vreo legătură cu acest anunț, iar fizic bunul plasat în anunț nici nu a fost identificat pentru cercetare sau recunoaștere;

- pe parcursul urmăririi penale, la 27.06.2018, la domiciliul lui Sudento Eliza și în localul unde ea își păstrează caii, organul de urmărire penală a efectuat percheziție, fiind ridicate anumite bunuri ce îi aparțin cu drept de proprietate (căpestre pentru cai). Această percheziție s-a realizat cu participarea prietenei părții vătămate - Tatiana, care a recunoscut aceste căpestre precum că ar fi fost ale sale;

- apărarea a anexat la dosarul penal pozele publicate pe rețelele de socializare

de Sidenko Eliza anterior comiterii faptei, care atestă că bunurile ridicate de poliție nu puteau aparține părții vătămate deoarece reprezentau proprietatea lui Sidenko Eliza și anterior, însă instanța de fond, la fel ca și organul de urmărire penală, fizic nici nu a considerat necesar de examinat aceste două căpestre în ședință, pentru a se convinge totuși dacă acestea coincid cu cele arătate de apărare în pozele făcute în rețelele de socializare mult mai devreme decât ziua comiterii furtului și a decis la fel în mod arbitrar că aceste căpestre aparțin părții vătămate și nu proprietarului, care a prezentat instanței dovada procurării și folosirii bunurilor indicate anterior momentului furtului;

- de către instanța de fond nu s-a luat în considerare circumstanțele menționate de martorul Sidenko Elena, mama inculpatei;

- instanța nu s-a expus nici asupra dubiilor legate de statutul de parte vătămată al cet. Ursachi Reghina, or anume prietena sa Tatiana Terziman a procurat de la Rotaru Beatrice un căpăstru, și anume Tatiana Terziman a participat la percheziție unde a indicat colaboratorilor poliției care lucruri trebuie să le ridice de la Sidenko Eliza, însă în calitate de parte vătămată a fost recunoscută doar Ursachi Reghina indicând că este proprietar al bunurilor altei persoane. Din declarațiile de la urmărirea penală Terziman Tatiana i-a dat să se folosească prietenei sale Ursachi Reghina de două căpestre și o șa, iar cum arătau bunurile sale nu a fost descris;

- în cadrul judecării cauzei apărarea a înaintat cerere privind constatarea încălcării termenului de menținere în calitate de bănuț și subsecvent nulitatea ordonanței de punere sub învinuire a Elizei Sidenko. Potrivit vol. 1, f.d.24, la 08.05.2018 ofițerul de investigație, Dionisie Vlas, cercetând circumstanțele faptei anterior pornirii urmăririi penale a comunicat că de infracțiunea respectivă urmează a fi suspectată Sidenko Elizaveta. În continuare, toate acțiunile de urmărire penală desfășurate de organul de urmărire penală au fost orientate spre acuzarea nemijlocită a Elizavetei Sidenko. La 27.06.2018 la domiciliul lui Sidenko Eliza și în localul unde ea își păstrează caii, organul de urmărire penală a efectuat percheziție, fiind ridicate anumite bunuri ce îi aparțin cu drept de proprietate (căpestre pentru cai). Din textul ordonanței privind desfășurarea percheziției putem distinge că calitatea de acuzat a lui Sidenko Eliza a apărut nu la momentul atribuirii statutului de bănuț, dar la data de 27.06.2018, când s-a produs ingerința în domiciliul său, cu scopul de a o trage la răspundere penală. Din ordonanța privind desfășurarea percheziției rezultă că organul de urmărire penală, anterior recunoașterii în calitate de bănuț și anume la 27.06.2018 i-a atribuit lui Sidenko Eliza statutul procesual de bănuț, așa cum a indicat concret fapta infracțională, încadrarea juridică a infracțiunii, și că această infracțiune este săvârșită anume de Sidenko Eliza. Astfel, ordonanța de efectuare a percheziției la domiciliul lui Sidenko Eliza din 27.06.2018, echivalează cu o ordonanță de

recunoaștere în calitate de bănuit în sensul art. 63 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, în care organul de urmărire penală a expus fapta infracțională ca pe una deja constatată și săvârșită de o persoană concretă - Sidenko Eliza, însoțită de calificarea juridico-penală a acestei fapte, și dincolo de orice dubiu indică că persoana concretă este urmărită penal pentru această faptă. Deși Sidenko Eliza a fost recunoscută în calitate de bănuită abia la 03.07.2018, (f.d. 138), hotărârea privind efectuarea percheziției are valența unei acuzații în materie penală, fiind succedată de intervenția oficială a reprezentanților statului în domiciliul său și confirmă că statutul de bănuit i-a fost atribuit mai devreme și anume la 27.06.2018, atunci când s-a produs ingerința în drepturile și libertățile sale. La 03.10.2018, după expirarea termenului de 3 luni din momentul oficializării suspectilor, Sidenko Eliza a fost recunoscută în calitate de învinuit (f.d.163);

- din materialele urmăririi penale observă că bănuiala organului de urmărire penală față de Sidenko Eliza a fost afișată până la momentul pornirii urmăririi penale, ceea ce se confirmă prin raportul ofițerului de investigație Dionisie Vlas din 08.05.2018.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel verificând declarațiile inculpatei Sidenko Eliza și indiferent de faptul că ultima nu a recunoscut vinovăția, instanța a menționat că comiterea infracțiunii de furt s-a dovedit și prin intermediul următoarelor mijloace de probă: *declarațiile părții vătămate Reghina Ursachi, declarațiile martorului Alexei Chiriac, declarațiile martorului Rotaru Beatrice, declarațiile martorului Sidenko Elena, declarațiile martorului Diaur Serghei, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 8 mai 2018, unde a fost cercetat locul comiterii infracțiunii și anexat tabelul fotografic (f.d. 1620, vol. 1), procesul-verbal de percheziție din 27 iunie 2018 de pe adresa str. XXXXX, or. XXXXX, unde au fost ridicate un căpăstru combinat cu pietricele mici de culoare roșie cu închizători din fier și un căpăstru combinat cu pietricele albastre și cu închizătoare din fier (f.d. 91-92, vol. 1), procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 24 iulie 2018, unde partea vătămată Ursachi Reghina a recunoscut fotografia nr. 1 ca fiind căpăstrul sustras de la ea. Recunoașterea a avut loc după centură din piele de culoare neagră; capsula de la nas având forma mai lată, după dantelă având culoarea alba pe partea interioară și zăbala fiind mai lată prin părți, iar mai la mijloc se îngustează (f.d. 40-43, vol. 1), procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 24 iulie 2018, unde partea vătămată Ursachi Reghina a recunoscut fotografia nr. 3 ca fiind căpăstrul sustras de la ea. Recunoașterea a avut loc după centură, dantelă și zgârieturile prezente pe centură (f.d. 44-47, vol. 1), procesul-verbal de recunoaștere a obiectului*

din 10 iulie 2018, unde martorul Rotaru Beatrice a recunoscut căpăstrul din fotografia nr. 2, după următoarele caracteristice: centura din piele de culoare neagră în formă ovală și la sfârșitul capului de îndoaiie și după se încheie; precum și după capsulă aceasta fiind în formă ovală, care este confecționat neobișnuit și puține căpestre regăsești cu o astfel de capsulă (f.d. 59-62, vol. 1), procesul-verbal de confruntare din 11 octombrie 2018 efectuată între partea vătămată Ursachi Reghina și martorul Sidenko Elena (f.d. 100-112, vol. 1), procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 ianuarie 2019, unde s-a examinat descifrările convorbirilor telefonice ridicate de pe cartelele SIM cu nr. XXXXX și XXXXX pentru perioada de timp de la 01.05.2018 - 08.12.2018.

Astfel, coroborând probele cercetate instanța de apel a concluzionat că Sidenko Eliza, prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit infracțiunea de furt, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, infracțiune prevăzută la art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal.

Subsecvent, instanța de apel a considerat că argumentele apărării în partea în care a invocat că inculpatul urmează a fi achitat de la comiterea infracțiunii nu pot fi reținute ca întemeiate, deoarece vinovăția acesteia reiese din coroborarea tuturor probelor enunțate supra. Astfel, doar bănuirea inculpatei de către partea vătămată nu duce la stabilirea vinovăției și condamnarea lui Sidenko Eliza. Abia atunci când inculpatei i s-a făcut percheziție și s-au depistat la aceasta două căpestre recunoscute de către partea vătămată, inculpata a început a figura în calitate de principal suspect. Totodată partea vătămată Ursachi Reghina și martorul Rotaru Beatrice au recunoscut căpestrele ridicate de la inculpată ca aparținând primei. Totuși, un observator obiectiv ar putea să afirme că recunoașterea căpestrelor nu demonstrează fără nici un dubiu că acestea ar aparține părții vătămate, teoretic ar exista posibilitatea ca acestea să aparțină într-adevăr inculpatei și să se asemene doar cu cele sustrase, însă, potrivit procesului-verbal de examinare a obiectului din 10 ianuarie 2019, unde s-au examinat descifrările convorbirilor telefonice ridicate de pe cartelele SIM cu nr. XXXXX și XXXXX, pentru perioada de timp de la 01.05.2018 - 08.12.2018, s-a stabilit că pe data de 08.05.2018 ora 01:19:54 până la ora 01.21.16, cartela SIM cu nr. XXXXX se afla în celula nr. XXXXX, denumirea celulei fiind str. XXXXX. În acest context, instanța de apel a menționat că mama inculpatei, în faza urmăririi penale, a declarat că nr XXXXX îi aparține inculpatei. Prin urmare, s-a concluzionat că inculpata, în perioada furtului, s-a aflat pe str. XXXXX, locul aflării garajului unde partea vătămată î-și păstra caii și accesoriile.

Instanța de apel nu a reținut, ca veridice, declarațiile inculpatei și a mamei sale care au menționat că nu au ieșit din casă, deoarece descifrările convorbirilor

telefonice demonstrează contrariul. Mai mult, inculpata, în faza de urmărire penală, a încercat să ducă în eroare organul de urmărire penală, menționând că telefonul său ar fi fost pierdut. Cu toate acestea, inculpata nu a mai menționat nimic despre aceasta în cadrul cercetării judecătorești. Totodată, la 12 mai 2018, pe site-ul 999.md a fost publicat un anunț prin care se vindeau din bunurile sustrase. Acest anunț are legătură directă cu inculpata. Or, potrivit aceluiași proces-verbal de examinare a obiectului din 10 ianuarie 2019, în perioada de timp 12.05.2018 până la 04.07.2018, abonatul cu cartela SIM nr. XXXXX are mai multe apeluri de intrare și ieșire cu abonatul nr. XXXXX. Totodată, examinând convorbirile telefonice a abonatului cu nr. XXXXX s-a observat că în perioada de timp 12.05.2018, ora 03.10.36 până la 04.07.2018 ora 08.59.08, abonatul cu nr. XXXXX are mai multe apeluri de intrare și ieșire cu abonatul cu nr. XXXXX. Primul apel pe care l-a efectuat abonatul cu nr. XXXXX a fost către abonatul cu nr. XXXXX.

Mai mult, instanța de apel a menționat și declarațiile martorului Alexei Chiriac, care a comunicat că *"cu ceva timp în urmă a avut nevoie de un număr de telefon mobil, deoarece i s-a blocat numărul său ca urmare a neachitării serviciilor de telefonie. Avea un cunoscut pe nume Obadă Nicolae. El i-a dat o cartelă SIM, care era a Elizei, cu condiția de a i-o restitui peste vreo 3 zile. Ulterior a fost chemat la poliție referitor la un anunț de site-ul 999.md prin care se vindeau căpestre. Cunoaște că Eliza se ocupa cu caii, iar Nicolae Obadă lucra la ea. Concretizează că cartela SIM i-a fost dată pe data de 20 mai 2018. Numărul de telefon era XXXXX. La fel, a comunicat că a auzit printre cunoscuți că Eliza avea nevoie de căpestre"*.

În concluzie, instanța de apel a conchis că Sidenko Eliza a sustras, fără nici un dubiu, bunurile părții vătămate. În acest sens, argumentul inculpatei precum că nu ar fi putut sustrage bunurile, deoarece sunt grele, instanța le-a considerat irelevante, or, inculpata ar fi putut avea complici, care să o fi ajutat. La fel, recipisa prezentată de către partea apărării și declarațiile martorului Diaur Serghei fiind privite de către instanță cu neîncredere. Or, nu se explică de ce partea apărării nu a prezentat în faza de urmărire penală recipisa respectivă. La fel, martorul nu a putut explica circumstanțele eliberării ei. Ce l-a determinat să o întocmească, dacă până atunci, dar și după, nu a mai eliberat recipise? Totodată, martorul nu a răspuns fără nici un dubiu că anume căpăstrul prezentat spre recunoaștere l-a vândut, menționând că se aseamănă.

De asemenea, fiind respinsă de către instanța de apel și solicitarea părții apărării referitor la constatarea încălcării termenului de menținere în calitate de bănuț și declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire în privința inculpatei Sidenko Eliza în baza art. 251 alin. (2) din Codul de procedură penală, indicând că aceasta a căpătat calitatea de bănuț pe data de 27 iunie 2018, când i-a fost făcută

percheziție la domiciliu, pe când ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă pe data de 3 octombrie 2018, după expirarea termenului de 3 luni.

Distinct de cele invocate supra, instanța de apel a menționat încălcarea invocată de către apărător se atribuie celor prevăzute de art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală. Cu toate acestea, invocarea acesteia nu a fost făcută în momentul aducerii la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire, așa cum prevede art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală. De asemenea, invocarea respectivă nu a fost făcută nici măcar la prezentarea materialelor la informarea despre terminarea urmăririi penale. Prin urmare, obiecția apărătorului este tardivă și nu poate duce la nulitatea ordonanței de punere sub învinuire.

În acest context, instanța de apel a reliefat că apărătorul eronat a invocate art. 251 alin. (2) Codul de procedură penală, pentru a fi exonerat de condiția expusă la art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală. Totuși, în speță nu s-a încălcat competența după calitatea persoanei, așa cum afirmă apărătorul. Or, capitolul 3, al titlului 1 din partea specială a Codul de procedură penală, sub denumirea "Competența organelor de urmărire penală", nu a fost încălcată.

La individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75, 76,77 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. În acest sens, analizând circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, circumstanța atenuantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, nerecuperarea prejudiciului, eschivarea în repetate rânduri de la judecată, lipsa căinței, instanța de apel a menținut dispozițiile sentinței instanței de fond cu privire la individualizarea pedepsei penale, or, pedeapsa stabilită sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, este una echitabilă în raport cu infracțiunea săvârșită și în același timp nu va genera sentimente de nedreptate, dar va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale statului sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

5. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Andrei Cernicov în numele inculpatei Sidenko Eliza, prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 12) și 13) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Sidenko Eliza să fie achitată pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpată.

În motivarea recursului indică aceleași argumente ca și în apel (*pct.3.1 din prezenta decizie*), suplimentar mai invocă:

- asupra prevederilor art.2 al.(4) din Legea cu privire la amnistie nr.243/2021 din 24.12.2021 cu completările ulterioare invocate de avocat, instanța de apel în general nu s-a expus, deși potrivit legii avea această obligație;

- instanța de apel a făcut abstracție din prevederile imperative ale art.321 din CPP, dispunând continuarea judecării cauzei în lipsa inculpatului fără a avea stabilit cel puțin un temei din cele prevăzute în alineatul (2), or inculpatul nu a fost supus aducerii silite, față de acesta nu a fost înaintat un demers în vederea anunțării în căutare, nici măcar nu a fost interpellat în acest sens organul afacerilor interne;

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul depune referință privitor la opinia asupra recursului ordinar declarat, pledând pentru inadmisibilitatea recursului, din motiv că este vădit neîntemeiat și argumentând că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală și-a motivat corect soluția pronunțându-se asupra tuturor motivelor relevante în apelul declarat. Motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel și o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

7. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul ordinar declarat urmează a fi admis, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Tot aici, se subliniază că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 CoEDO, s-a conchis că în procedurile desfășurate în fața judecătorilor, înțelegerea condamnării se bazează, în principal, pe motivele indicate în deciziile luate (hotărârea CtEDO Taxquet versus Belgia), iar o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea CtEDO Suominen versus Finlanda).

Reieșind din sumarul recursului declarat de către avocatul Andrei Cernicov în numele inculpatei Sidenko Eliza, se constată că, acestea sunt întemeiate în baza art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 12) și 13) Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile

instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea acestuia era obligatorie potrivit legii; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului;

La acest capitol, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită să se aieve în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Din conținutul recursului rezultă că, recurentul, critică hotărârile judecătorești adoptate în cauză, menționând că inculpata Sidenko Eliza urma să fie achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii imputate, în privința inculpatei urma să fie aplicată Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia.

Analizând textul deciziei instanței de apel, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, referitor la solicitarea de achitare a inculpatei Sidenko Eliza de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, în viziunea Colegiului lărgit, această instanță și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele apelului declarat, prin urmare Colegiul nu se va expune referitor la temeiurile de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 4) și 12) Cod de procedură penală, invocate de recurent.

Totodată, Colegiul remarcă că potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 22 iunie 2022 în instanța de apel, avocatul Cernicov Andrei, suplimentar la cerințele apelului declarat, a menționat că la speță este prezentă incidența Legii nr. 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie, și dacă instanța de apel va constata vinovăția inculpatei Sidenko Eliza în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, în privința acesteia fiind posibilă aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea XXX de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 (f.d.59 verso, V. III).

De asemenea, potrivit aceluiași proces verbal al ședinței de judecată, la solicitarea procurorului, într-o respingerea aplicării actului de amnistie în privința inculpatei, au fost examinate:

- revendicarea din care rezultă că anterior în privința inculpatei au fost intentate

4 cauze penale (f.d.244, v. II);

- încheierea din 08.10.2021 de anunțare în căutare a inculpatei, care a fost găsită la 08.11.2021(f.d.236, v. II);

- ordonanța din 21.08.2015 prin care s-a dispus încetarea procesului penal de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților (f.d.159-160, v. I);

- ordonanța din 26.06.2015 prin care s-a dispus încetarea procesului penal de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților (f.d.161, v. I).

Astfel, Colegiul penal menționează că instanța de apel, în nici un mod, nu s-a expus în decizie referitor la aplicarea actului de amnistie, nu s-a expus referitor la probele enumerate supra și verificate la solicitarea procurorului într-u respingerea cererii avocatului privind aplicarea legii cu privire la amnistie față de inculpata Sidenko Eliza, dacă este aplicabilă sau nu această lege față de inculpată, dacă este sau nu respectată procedura aplicării actului de amnistiei în raport cu opinia participanților la proces.

Reieșind din prevederile art.1 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea XXX de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8. (4) Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal menționează, că procedând în asemenea mod, instanța de apel și în acest sens a ignorat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, examinând apelul declarat nu a concretizat care circumstanțe sunt relevante pentru prezenta și a adoptat o soluție neargumentată la modul convenit, găsindu-și astfel confirmare erorile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat”* ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei recurate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

În acest context, Colegiul atenționează, că motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, acordând părților din proces posibilitatea să-și formeze

convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc. Motivarea hotărârilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora și prin prevederile art.6 din CEDO.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunilor imputate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Cernicov Andrei în numele inculpatei Sidenko Eliza, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022, în cauza penală privindu-o pe Sidenko Eliza XXXXX și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 19 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Parfeni Oxana